

**Wymagania edukacyjne niezbędne do otrzymania poszczególnych śródrocznych i rocznych ocen
klasyfikacyjnych z języka polskiego dla klas IV -VIII
Szkoła Podstawowa w Grojcu**

Każdy uczeń jest oceniany zgodnie z zasadami jawności i sprawiedliwości z uwzględnieniem jego indywidualnych predyspozycji.

Ocenie podlegają: wiedza i umiejętności określone w podstawie programowej z języka polskiego.

Obszary aktywności ucznia podlegające ocenianiu: kształtowanie języka przedmiotu, stopień zrozumienia podstawowych pojęć, rozwiązywanie problemów, praca na lekcjach, przygotowanie do lekcji, praca domowa, praca w grupie, stosowanie wiedzy przedmiotowej w sytuacjach praktycznych, aktywność dodatkowa – pozalekcyjna (konkursy, warsztaty), poszukiwanie, porządkowanie i wykorzystywanie informacji z różnych źródeł, analiza wykorzystania różnych przekazów medialnych.

II. Zasady oceniania poszczególnych form:

Formy pisemne

Każda forma wypowiedzi jest oceniana według innych kryteriów, zależnych od formy wypowiedzi. Kryteria te każdorazowo nanoszone są na pracę uczniów.

W większości prac pisemnych przyjmuje się następujące kryteria oceny:

- realizacja tematu wypowiedzi (temat) – wypowiedź jest zgodna z formą wskazaną w poleceniu, w wypowiedzi ujęte zostały wszystkie kluczowe elementy tematu, wypowiedź jest w całości na temat. Jeżeli praca jest nie na temat, uczeń otrzymuje 0 punktów, co skutkuje oceną niedostateczną,
- charakterystyczne cechy wypowiedzi – pojawienie się obowiązkowych elementów dla danej formy, konsekwencja wypowiedzi, logiczność zdarzeń, argumentacja wnikliwa, poparta przykładami itp.,
- kompozycja tekstu – zgodna z formą wskazaną w poleceniu, logiczność, spójność wypowiedzi, wyodrębnienie akapitów,
- poprawność językowa,
- ortografia,
- interpunkcja,
- estetyka – stosowanie akapitów, marginesów, przejrzystość pracy. W każdym z podanych kryteriów uczeń otrzymuje punkty, a suma tych punktów przekłada się na ocenę.

1.Prace klasowe - sprawdziany

- Ocenianie sprawdzianów odbywa się według systemu punktowo-procentowego.
- Prace klasowe są zapowiadane z co najmniej tygodniowym wyprzedzeniem i obejmują zakres materiału co najmniej z jednego działu.
- Uczeń ma prawo raz poprawić ocenę za pracę klasową. Poprawę może napisać tylko raz w ciągu 1 tygodnia od dnia otrzymania sprawdzonej pracy w terminie uzgodnionym z nauczycielem.
- W przypadku nieobecności na sprawdzianie uczeń ma obowiązek napisania zaległego sprawdzianu w ciągu 2 tygodni od powrotu do szkoły.
- Uczeń nieobecny w szkole tylko w dniu sprawdzianu pisze go na najbliższej lekcji.

2.Wypracowania i inne formy pisemne

- Wypracowania i inne formy pisemne, tj.: opowiadanie, rozprawka, opis dzieła sztuki, sprawozdanie, przemówienie, charakterystyka, recenzja, list (nieoficjalny, oficjalny, podanie, motywacyjny, otwarty) itp. podlegają ocenianiu zgodnie z system punktowo-procentowym, zależnie od specyfiki danej formy wypowiedzi.
- W ocenianiu wypracowań bierze się pod uwagę m.in. długość wypowiedzi. W przypadku napisania pracy za krótkiej uczeń traci całość lub część punktów m.in. za poprawność językową pracy.
- Uczeń ma możliwość poprawiania ocen za wypracowania w terminie uzgodnionym z nauczycielem.

3. Kartkówki

- Kartkówki mogą dotyczyć maksymalnie trzech do pięciu tematów. Trwają od 10 do 20 minut.
- Kartkówki mogą zawierać następujące typy zadań: zamknięte i otwarte krótkie.
- Nauczyciel nie ma obowiązku zapowiadania kartkówek.
- Uczeń, który zgłosił nieprzygotowanie, nie pisze kartkówek.

4. Dyktanda

- Dyktanda mogą polegać na napisaniu dyktowanych przez nauczyciela wyrazów i/lub uzupełnieniu brakujących liter w wyrazach i/lub wyjaśnieniu pisowni wyrazów poprzez podanie zasad ortograficznych.
- Dyktanda mogą dotyczyć jednego zagadnienia lub całości zagadnień ortografii.
- Nauczyciel nie ma obowiązku zapowiadania dyktand, chyba że dotyczą one zagadnień omówionych wcześniej niż na trzech ostatnich lekcjach.

5. Inne wypowiedzi pisemne (odpowiedzi na pytania, wykonywanie ćwiczeń, praca z tekstem redagowanie tekstów użytkowych, redagowanie dłuższych form wypowiedzi zgodnych z podstawą programową)

- Obejmują materiał z 5 ostatnich tematów.
- Oceniane są: samodzielność odpowiedzi, wyczerpanie tematu, stosowanie odpowiednich form stylistyczno-gramatycznych, poprawność zapisu.

Formy ustne

1. Odpowiedzi ustne

- Odpowiedzi ustne mogą dotyczyć trzech do pięciu tematów omówionych na ostatnich lekcjach. Uwaga! Jeden temat może być omówiony na więcej niż jednej lekcji.
- Uczeń ma prawo do zgłoszenia nieprzygotowania do odpowiedzi/ lekcji dwa razy w semestrze. Nieprzygotowanie zgłasza się na początku zajęć.
- Nauczyciel ocenia odpowiedzi ustne, biorąc pod uwagę poprawność merytoryczną odpowiedzi, umiejętność przekazania wiadomości, sprawność wypowiadania się i poprawność językowo-stylistyczną.

2. Czytanie tekstu. Oceniane są:

- poprawna wymowa,
- tempo czytania,
- intonacja.

3. Recytacja. Oceniane są:

- opanowanie pamięciowe tekstu,
- sposób interpretacji utworu.

Zadanie domowe – rozumiane jako wszystkie formy pisemne, ustne lub inne, zadane przez nauczyciela do samodzielnego wykonania w domu

- Uczeń ma obowiązek wykonywać zadania domowe systematycznie. W przypadku dłuższych form pisemnych zadania domowego (np. wypracowanie) uczeń ma obowiązek oddać pracę w wyznaczonym terminie.
- W ciągu semestru uczeń ma prawo do jedнокrotnego zgłoszenia braku pracy domowej. Fakt ten odnotowywany jest w dzienniku za pomocą symbolu BZ. Po zgłoszeniu kolejnego, tj. trzeciego i więcej braku zadania uczeń może być poproszony przez nauczyciela o wykonanie zadania w formie pracy na lekcji podlegającej ocenie.
- Zgłoszenie braku pracy domowej powinno nastąpić na początku lekcji.
- Każdy brak zadania domowego uczeń ma obowiązek uzupełnić i na polecenie nauczyciela okazać do wglądu.
- Nauczyciel w ocenie zadania domowego kieruje się kryteriami dostosowanymi do formy zadania domowego, biorąc pod uwagę samodzielność i poziom rozwiązalności zadania.
- Zadania należy wykonywać samodzielnie, w przypadku plagiatu całości lub części uczeń otrzymuje ocenę niedostateczną, bez możliwości poprawy.

Praca na lekcji – rozumiana jako czynne uczestniczenie ucznia w rozwiązywaniu problemu, tematu, zadań itp. podczas zajęć, udzielanie odpowiedzi, udział w dyskusji. Oceniana jest:

- za pomocą znaków + i –,
- pięć uzyskanych plusów skutkuje oceną bardzo dobrą,
- pięć minusów skutkuje oceną niedostateczną.

Zeszyt i zeszyt ćwiczeń – rozumiane jako zeszyty, w których uczniowie systematycznie prowadzą notatki, zapisy z lekcji, wykonują ćwiczenia i odrabiają prace domowe.

- Uczeń nieobecny na lekcji ma obowiązek uzupełnienia ww. zeszytów w terminie 1 tygodnia od dnia powrotu do szkoły.

- Nauczyciel ma prawo zażądać od ucznia zeszytu i zeszytu ćwiczeń do sprawdzenia w każdym terminie.
- W zeszytach ćwiczeń oceniane są samodzielnie wykonane zadania.
- Przy ocenie uwzględnia się estetykę i poprawność wykonanych zadań (ćwiczeń).

Praca w grupie. Oceniane są:

- zaangażowanie, udział w dyskusji, wkład pracy własnej,
- prezentowanie wyników pracy zespołu,
- umiejętność współpracy.

Wykorzystanie informacji z różnych źródeł. Ocenia się:

- sposoby poszukiwania, porządkowania i wybór istotnych źródeł informacji,
- analizę, porównywanie, uogólnianie, ocenę zgromadzonego materiału,
- umiejętność oceny przydatności zgromadzonych materiałów.

Analiza przekazów medialnych. Ocenia się:

- określenie tematyki dzieła (elementów konwencji gatunkowej),
- umiejętność odczytania problemów stawianych przez utwór, jego intencji,
- dostrzeganie związków między kategoriami estetycznymi istniejącymi w utworze (piękno, brzydota, patos, liryzm, ironia ...) a oddziaływaniem na odbiorcę,
- wyjaśnienie (na przykładach) sposobu konstruowania obrazu (filmowego, literackiego, graficznego) i warstwy informacyjnej, symbolicznej, estetycznej, perswazyjnej,
- uzasadnienie zastosowania określonych technik.

Prace dodatkowe (nie są obowiązkowe)

- Ocenie podlegają efektywne udziały w konkursach, za które uczeń otrzymuje celującą ocenę bieżącą.

Praca niesamodzielna podczas sprawdzianów, testów, zadań klasowych, kartkówek itp., odpowiedzi ustnych może być automatycznie oceniona na ocenę niedostateczną, bez możliwości poprawy.

Uczeń ma obowiązek nadrobienia wszystkich zaległości wynikających z nieobecności na lekcji (braki w wiadomościach, zapisach lekcyjnych, pracach domowych lub wypracowaniach) we własnym zakresie. W razie trudności może zwrócić się do nauczyciela z prośbą o pomoc w zorganizowaniu materiałów np. zeszytów od kolegów. W przypadku krótkiej, 1-3-dniowej nieobecności w szkole uczeń ma jeden dzień na uzupełnienie braków; w przypadku dłuższej nieobecności – termin nadrobienia zaległości uczeń ustala z nauczycielem.

III. Kategorie i skala ocen:

Obowiązują następujące kategorie ocen:

- bieżące, czyli częstkowe wystawiane w trakcie roku szkolnego za pojedyncze działania uczniów,
- śródroczne – wystawiane przy klasyfikacji śródrocznej,
- roczne - wystawiane przy klasyfikacji śródrocznej, z uwzględnieniem ocen śródrocznych.

Punktowo - procentowa skala ocen:

ocena	Sprawdziany	Kartkówki, inne krótkie formy
celujący	100%	
bardzo dobry	99%-91%	100%-91%
dobry	90%- 75%	90% - 75%
dostateczny	74%- 50%	74%-55%

dopuszczający	49%-30%	54%-35%
niedostateczny	29%- 0%	34%-0%

W przypadku innych form sprawdzania osiągnięć uczniów dopuszczalne są inne wielkości, w zależności specyfiki, stopnia trudności pracy i innych czynników. W takim przypadku nauczyciel każdorazowo informuje uczniów o sposobie oceniania i kryteriach ocen.

IV. Sposoby gromadzenia i udostępniania informacji:

- Oceny bieżące-częstkowe wpisywane są na bieżąco do dziennika lekcyjnego.
- Sprawdziany są przechowywane w szkole. Prace są udostępniane uczniom na zajęciach edukacyjnych, natomiast rodzicom w szkole w ustalonym z nauczycielem terminie.
- Nauczyciel przechowuje poprawione prace pisemne (sprawdziany) ucznia przez 1 rok.

V. Ustalanie ocen:

- Ustalając ocenę śródroczną (roczną) w pierwszej kolejności brane są pod uwagę wyniki prac pisemnych, oceny z wypowiedzi ustnych, praca na lekcjach oraz praca w zespole.
- Ocenę śródroczną/roczną wystawia się na podstawie ocen uzyskanych w ciągu całego półrocza/roku, przy czym nie jest to średnia arytmetyczna ocen uzyskanych przez ucznia.
- Przy ustalaniu oceny rocznej uwzględniana jest ocena z pierwszego półrocza.
- Nauczyciel informuje ucznia i jego rodziców o przewidywanych dla niego rocznych ocenach klasyfikacyjnych, w terminie i formie określonych w statucie szkoły.
- Uczeń ma prawo do podwyższenia przewidywanej rocznej oceny klasyfikacyjnej z zajęć edukacyjnych i zachowania, zgodnie z warunkami i trybem określonymi w statucie szkoły

WYMAGANIA EDUKACYJNE:

Stopień celujący (6)

Uczeń:

- opanował w pełni umiejętności zapisane w podstawie programowej,
- samodzielnie rozwiązuje problemy i ćwiczenia o dużym stopniu trudności,
- czyta ze zrozumieniem teksty kultury przewidziane w programie, potrafi analizować i interpretować je w sposób pogłębiony i wnikliwy, posługując się terminologią z podstawy programowej,
- posługuje się bogatym i różnorodnym słownictwem oraz poprawnym językiem zarówno w mowie, jak i w piśmie,
- aktywnie uczestniczy w lekcjach i zajęciach pozalekcyjnych,
- z powodzeniem bierze udział w konkursach tematycznie związanych z językiem polskim,
- tworzy wypowiedzi pisemne zgodnie z wyznacznikami gatunkowymi, poprawne pod względem kompozycji, spójności wypowiedzi, językowym, ortograficznym i interpunkcyjnym,
- odznacza się samodzielnością i dojrzałością sądów, wykorzystuje wiedzę, umiejętności i zdolności twórcze przy odbiorze i analizie tekstów oraz tworzeniu wypowiedzi,
- rozszerza czytelnictwo o lektury nadobowiązkowe,
- wzorowo wykonuje prace domowe i zadania dodatkowe,
- współpracuje w zespole, często odgrywając rolę lidera,
- cechuje go krytycyzm, samodzielność myślenia świadcząca o dużej sprawności intelektualnej.

Stopień bardzo dobry (5)

Uczeń:

- opanował umiejętności zapisane w podstawie programowej,
- samodzielnie rozwiązuje problemy i ćwiczenia o znacznym stopniu trudności,
- sprawnie posługuje się zdobytymi wiadomościami i korzysta z różnych źródeł informacji,

- czyta ze zrozumieniem teksty kultury przewidziane w programie, potrafi analizować je samodzielnie, podejmuje próby interpretacji,
- posługuje się bogatym słownictwem i poprawnym językiem zarówno w mowie, jak i w piśmie,
- aktywnie uczestniczy w lekcjach i zajęciach pozalekcyjnych,
- bierze udział w konkursach tematycznie związanych z językiem polskim,
- tworzy wypowiedzi pisemne zgodnie z wyznacznikami gatunkowymi, w większości poprawne pod względem kompozycji, spójności wypowiedzi, językowym, ortograficznym i interpunkcyjnym,
- aktywnie uczestniczy w lekcjach,
- wykonuje prace domowe, często angażuje się w zadania dodatkowe.

Stopień dobry (4)

Uczeń:

- w większości opanował treści i umiejętności zapisanych w podstawie programowej przedmiotu,
- poprawnie stosuje wiadomości w sytuacjach typowych,
- samodzielnie rozwiązuje zadania o niewielkim lub średnim stopniu trudności, a z pomocą nauczyciela – trudne,
- czyta ze zrozumieniem teksty kultury przewidziane w programie, samodzielnie odnajduje w nich informacje,
- w wypowiedziach ustnych i pisemnych popełnia niewiele błędów językowych, ortograficznych i stylistycznych,
- bierze czynny udział w lekcji,
- wykonuje prace domowe, czasem także nieobowiązkowe.

Stopień dostateczny (3)

Uczeń:

- opanował najważniejsze treści przedmiotowe zapisane w podstawie programowej,
- samodzielnie wykonuje zadania o średnim stopniu trudności; trudniejsze problemy i ćwiczenia rozwiązuje przy pomocy nauczyciela,
- odnajduje w tekście informacje podane wprost, rozumie dosłowne znaczenie większości wyrazów w tekstach dostosowanych do poziomu edukacyjnego,
- w wypowiedziach ustnych i pisemnych popełnia błędy językowe, ortograficzne i stylistyczne, jego wypowiedzi cechuje nieurozmaicone słownictwo,
- wypowiada się krótko, ale wypowiedź jest na ogół uporządkowana,
- niekiedy popełnia rażące błędy językowe zakłócające komunikację,
- rzadko aktywnie uczestniczy w lekcjach,
- wykonuje obowiązkowe prace domowe, ale popełnia w nich błędy.

Stopień dopuszczający (2)

Uczeń:

- opanował w niewielkim stopniu wiadomości i umiejętności konieczne do dalszej edukacji zapisane w podstawie programowej,
- większość zadań, nawet bardzo łatwych, wykonuje jedynie przy pomocy nauczyciela,
- czyta niezbyt płynnie, nie stosuje odpowiedniej intonacji,
- ma problemy z czytaniem tekstów kultury, ale podejmuje próby ich odbioru,
- nie potrafi samodzielnie analizować i interpretować tekstów,
- w wypowiedziach ustnych i pisemnych popełnia rażące błędy utrudniające komunikację, ma ubogie słownictwo i trudności z formułowaniem nawet prostych zdań,
- nie jest aktywny na lekcjach, ale wykazuje chęć do pracy, stara się wykonywać polecenia nauczyciela,
- pracuje niesystematycznie, wymaga stałej zachęty do pracy,
- często nie potrafi samodzielnie wykonać pracy domowej, ale podejmuje próby jej wykonania.

Uczeń, który nie spełnia wymagań na ocenę dopuszczającą, otrzymuje ocenę niedostateczną.

Szczegółowe wymagania edukacyjne z języka polskiego dla klasy 7

	Wymagania konieczne (ocena dopuszczająca)	Wymagania podstawowe (ocena dostateczna) Uczeń potrafi to, co na ocenę dopuszczającą oraz:	Wymagania rozszerzające (ocena dobra) Uczeń potrafi to, co na ocenę dostateczną oraz:	Wymagania dopełniające (ocena bardzo dobra) Uczeń potrafi to, co na ocenę dobłą oraz:	Wymagania wykraczające (ocena celująca) Uczeń potrafi to, co na ocenę bardzo dobrą oraz:
I Kształcenie literackie i kulturowe:	<ul style="list-style-type: none"> • uważnie słucha wypowiedzi kolegów i nauczyciela • wyraża prośbę o powtórzenie wypowiedzi <ul style="list-style-type: none"> • słucha wzorcowej recytacji • mówi na temat najważniejszych treści wysłuchanego utworu • rozumie polecenia <ul style="list-style-type: none"> • rozpoznaje fragmenty informacyjne i perswazyjne w wysłuchanym tekście • rozpoznaje emocje towarzyszące osobie wypowiadającej się 	<ul style="list-style-type: none"> • świadomie uczestniczy w sytuacji komunikacyjnej przez uważne słuchanie wypowiedzi innych jej uczestników • żywo reaguje na wypowiedzi kolegów i nauczyciela, m.in. prosi o jej powtórzenie, uzupełnienie, wyjaśnienie • określa tematykę wysłuchanego utworu; ocenia wartość wysłuchanego tekstu • rozróżnia teksty o charakterze informacyjnym i perswazyjnym • wybiera potrzebne informacje z wysłuchanego tekstu • rozpoznaje komizm, kpinę i ironię jako wyraz intencji wypowiedzi 	<ul style="list-style-type: none"> • słucha recytacji utworów poetyckich i prozatorskich oraz dostrzega środki wyrazu artystycznego tekstu • analizuje i rozpoznaje intencję nadawcy wysłuchanego utworu, w tym aluzję, sugestię, manipulację 	<ul style="list-style-type: none"> • słucha recytacji utworów poetyckich i prozatorskich oraz dostrzega i ocenia zabiegi związane z prezentacją walorów artystycznych tekstu • interpretuje wysłuchany tekst, uwzględniając intencję jego nadawcy 	<ul style="list-style-type: none"> • słucha i rozumie wypowiedzi kolegów i nauczyciela jako aktywny uczestnik różnych sytuacji mówienia w czasie zajęć lekcyjnych • odczytuje i interpretuje zabiegi związane z prezentacją walorów artystycznych wzorcowej recytacji • analizuje i wykorzystuje w nowych sytuacjach dydaktycznych informacje wybrane z wysłuchanego tekstu
	<ul style="list-style-type: none"> • czyta teksty współczesne i dawne • odczytuje tekst literacki i inne dzieła sztuki (np. obraz, rzeźba, grafika) na poziomie dosłownym, na poziomie krytycznym z pomocą nauczyciela i rówieśników określa temat utworu i poruszony problem, odnosi się do wybranych kontekstów, np. biograficznego, historycznego, kulturowego • rozpoznaje wypowiedź o charakterze emocjonalnym, argumentacyjnym, wskazuje w tekście argumentacyjny tezę, argument i przykłady <ul style="list-style-type: none"> • rozpoznaje w tekście najważniejsze informacje, opinię i fakty, rozróżnia fikcję i kłamstwo • wie, czym jest perswazja, sugestia, ironia, z pomocą nauczyciela i klasy rozpoznaje aluzję • rozróżnia elementy tragizmu i komizmu w dziele literackim • wskazuje nadawcę i adresata wypowiedzi • dostrzega różne motywy postępowania bohaterów • odczytując sens utworu, dostrzega podstawowe wartości, takie jak przyjaźń, wierność, patriotyzm; formułuje wnioski • czyta utwory liryczne i zna cechy 	<ul style="list-style-type: none"> • podejmuje próby samodzielnego odczytania różnych tekstów współczesnych i dawnych na poziomie przenośnym, a w ich odczytaniu odnosi się do różnych kontekstów • nazywa różne motywy postępowania bohaterów • określa problem poruszony w utworze i ustosunkowuje się do niego • identyfikuje w tekście poetyckim cechy liryki • charakteryzuje osobę mówiącą w wierszu • wskazuje podstawowe środki wyrazu artystycznego wypowiedzi, w tym: neologizm, prozajizm, eufemizm, • wyodrębnia w tekście obrazy poetyckie • rozróżnia takie gatunki poezji, jak pieśń, hymn, fraszka • identyfikuje elementy świata przedstawionego w utworze • odróżnia fikcję literacką od rzeczywistości • rozumie znaczenie terminów realizm i fantastyka • odróżnia cechy gatunkowe m.in. noweli, powieści, opowiadania 	<ul style="list-style-type: none"> • płynnie czyta teksty współczesne i dawne, stosując się do zasad poprawnej interpunkcji, akcentowania i intonacji • odczytuje tekst na poziomie przenośnym • określa funkcję przeczytanego tekstu • interpretuje tytuł utworu • wyjaśnia motywy postępowania bohaterów, ocenia ich zachowania i postawy w odniesieniu do ogólnie przyjętych zasad moralnych • dostrzega manipulację i perswazję, wartościowanie w czytanim tekście, w tym w satyrze • określa funkcję środków artystycznego wyrazu • analizuje elementy świata przedstawionego w utworze, omawia ich funkcję w konstrukcji utworu • uzasadnia przynależność gatunkową różnych utworów literackich • uzasadnia przynależność tekstu prasowego do publicystyki • wyszukuje i porównuje informacje w różnych tekstach, m.in. popularnonaukowych i naukowych • analizuje językowe i pozajęzykowe środki perswazyj w reklamie 	<ul style="list-style-type: none"> • płynnie czyta teksty współczesne i dawne, stosując się do zasad poprawnej interpunkcji, akcentowania, intonacji oraz uwzględnia budowę wersyfikacyjną, a także organizację rytmiczną utworu poetyckiego • odczytuje tekst na poziomie przenośnym i symbolicznym • wartościuje zachowania i postawy bohaterów, uwzględniając motywy ich postępowania i odwołując się do ogólnie przyjętych zasad moralnych • ustosunkowuje się do różnych sposobów oddziaływania tekstu na odbiorcę, takich jak perswazja, manipulacja itp. • określa funkcję środków artystycznego wyrazu, a zwłaszcza symbolu i alegorii • interpretuje symbole występujące w różnych tekstach kultury 	<ul style="list-style-type: none"> • czyta różne teksty (zarówno współczesne, jak i dawne, przewidziane w programie nauczania) na poziomie dosłownym, przenośnym i symbolicznym • samodzielnie interpretuje teksty pisane i inne teksty kultury, uwzględniając intencję nadawcy oraz konteksty niezbędne do interpretacji • praktycznie wykorzystuje informacje wybrane z tekstu literackiego, popularnonaukowego, naukowego • krytycznie ocenia i wartościuje treści, zachowania i postawy przedstawione w utworach w odniesieniu do systemu moralnego i etycznego

	<p>liryki jako rodzaju literackiego, zna gatunki należące do liryki m.in.: sonet, pieśń, tren, fraszka</p> <ul style="list-style-type: none"> • odróżnia osobę mówiącą w wierszu od autora tekstu, bohatera utworu od podmiotu lirycznego • zna podstawowe środki wyrazu artystycznego wypowiedzi, w tym: neologizm, porównanie homeryckie, eufemizm, inwokację • rozpoznaje obrazy poetyckie w utworze • czyta utwory epickie i zna cechy epiki jako rodzaju literackiego, zna gatunki należące do epiki • wymienia elementy konstrukcyjne świata przedstawionego w utworze • wie, czym się różni fikcja literacka od rzeczywistości • rozróżnia narrację pierwszo- i trzecioosobową • rozpoznaje w tekście epickim fragmenty opowiadania i opisu • Charakteryzuje gatunki epickie m.in. satyrę, baśń, przypowieść, mit i in. • odróżnia dramat od innych rodzajów literackich, wskazuje elementy dramatu: akt, scena, tekst główny, didaskalia, monolog i dialog • rozpoznaje balladę jako gatunek z pogranicza rodzajów literackich • posługuje się spisem treści, cytatem z poszanowaniem praw autorskich • rozpoznaje gatunki dziennikarskie: wywiad, artykuł, felieton • wyszukuje informacje w tekście popularnonaukowym, naukowym, publicystycznym • dostrzega symbole i alegorie w tekstach kultury • zna terminy m.in. adaptacja filmowa i adaptacja teatralna • wymienia osoby uczestniczące w procesie powstawania przedstawienia teatralnego oraz filmu (reżyser, aktor, scenograf, charakteryzator) • zauważa związki między dziełem literackim a innym tekstem kultury • dokonuje przekładu intersemiotycznego tekstów kultury i interpretacji zjawisk społecznych 	<ul style="list-style-type: none"> • podaje przykłady utworów należących do literatury dydaktycznej • zna cechy literatury dydaktycznej, wymienia cechy bajki i ballady, satyry • rozpoznaje cechy dramatu jako rodzaju literackiego • samodzielnie wyszukuje potrzebne informacje w odpowiednich źródłach, sporządza prosty przypis • wyszukuje informacje w indeksie i przypisach • rozpoznaje językowe i pozajęzykowe środki perswazji, np. w reklamie prasowej • analizuje symbole i alegorie występujące w tekstach kultury • dostrzega funkcje środków pozajęzykowych w sztuce teatralnej i filmie • wskazuje w balladzie elementy typowe dla różnych rodzajów literackich • analizuje związki między dziełem literackim a innym tekstem kultury • wskazuje elementy tragizmu i komizmu w dziele literackim 	<p>prasowej</p> <ul style="list-style-type: none"> • odczytuje sensy przenośne i symboliczne w odbieranym tekście 		
<p>II Tworzenie wypowiedzi (elementy retoryki, mówienie)</p>	<ul style="list-style-type: none"> • sporządza w różnych formatach notatkę dotyczącą wysłuchanej 	<ul style="list-style-type: none"> • pisze na temat, starając się zachować przejrzystą kompozycję 	<ul style="list-style-type: none"> • płynnie mówi na podany temat, starając się zachować zasady 	<ul style="list-style-type: none"> • udowadnia swoje racje za pomocą rzeczowych argumentów ułożonych 	<ul style="list-style-type: none"> • samodzielnie buduje spójne, logiczne, rzeczowe wypowiedzi na

<p>i pisanie)</p>	<p>wypowiedzi</p> <ul style="list-style-type: none"> • tworzy plan dłuższej wypowiedzi • tworzy wypowiedź o charakterze argumentacyjnym, w rozprawce z pomocą nauczyciela formułuje tezę, hipotezę oraz argumenty, samodzielnie podaje przykłady do argumentów, wnioskuje • wypowiada się na temat • stara się zachować poprawność językową, ortograficzną i interpunkcyjną tekstu, a w tekstach mówionych zachowuje poprawność akcentowania wyrazów i zdań, dba o poprawną wymowę • stara się o estetyczny zapis wypowiedzi • wygłasza krótki monolog, podejmuje próbę wygłaszania przemówienia oraz próby uczestniczenia w dyskusji • przygotowuje wywiad • streszcza, skraca, parafrazuje tekst, w tym tekst popularnonaukowy • wyraża swoje zdanie i umie je uzasadnić, odnosi się do cudzych poglądów • pisze opowiadanie odtwórcze i twórcze; wie, jak umieścić dialog w tekście, przygotowuje wywiad, • opisuje i charakteryzuje postaci rzeczywiste i fikcyjne • stosuje narrację pierwszo- i trzecioosobową • opisuje elementy dzieła malarskiego, wykorzystuje z pomocą nauczyciela odpowiednie konteksty • układa tekst o trójdzielnej kompozycji z uwzględnieniem akapitów, stosuje cytaty • wygłasza z pamięci tekst poetycki 	<p>logicznej i spójnej wypowiedzi, wyraża własne zdanie i podaje argumenty na poparcie własnego stanowiska</p> <ul style="list-style-type: none"> • zachowuje trójdzielną kompozycję dłuższej wypowiedzi, w tym w przemówieniu • stosuje się do zasad poprawnej wymowy oraz norm dotyczących akcentowania wyrazów i zdań, zna wyjątki w akcentowaniu wyrazów, • rozróżnia środki językowe w zależności od adresata wypowiedzi w oficjalnych i nieoficjalnych sytuacjach mówienia • stosuje zasady etykiety językowej i przestrzega zasad etyki mowy • uczestniczy w dyskusji zgodnie z zasadami kultury • dostrzega zjawisko brutalności słownej, kłamstwa i manipulację • uczestniczy w omówieniu recytacji własnej, koleżanek i kolegów • redaguje rozprawkę z tezą bądź hipotezą, formułuje odpowiednie argumenty i popiera je odpowiednimi przykładami • pisze wywiad • stosuje akapity, dba o spójne nawiązania między poszczególnymi częściami wypowiedzi • zachowuje poprawność językową i stylistyczną tworzonych tekstu • wykazuje dbałość o estetykę zapisu oraz poprawność ortograficzną i interpunkcyjną • opisuje dzieło malarskie z odniesieniem do odpowiednich kontekstów; odczytuje sensy przenośne w tekstach kultury, takich jak obraz, plakat, grafika • w tekstach własnych wykorzystuje różne formy wypowiedzi, w tym opis sytuacji • recytuje tekst poetycki, podejmuje próbę interpretacji głosowej z uwzględnieniem tematu i wyrażanych emocji 	<p>poprawności językowej i stylistycznej</p> <ul style="list-style-type: none"> • uzasadnia własne zdanie za pomocą rzeczowych argumentów • dobiera środki językowe w zależności od adresata wypowiedzi w oficjalnych i nieoficjalnych sytuacjach mówienia • aktywnie uczestniczy w dyskusji • wystrzega się brutalności słownej, kłamstwa i manipulacji w wypowiedzi ustnej • pisze na temat, stosując funkcjonalną kompozycję logicznej wypowiedzi, polemizuje ze stanowiskiem innych, formułuje rzeczowe argumenty poparte celnie dobranymi przykładami • dobiera i stosuje środki językowe odpowiednio do sytuacji i odbiorcy oraz rodzaju komunikatu • prezentuje w dyskusji swoje stanowisko, rozwija je odpowiednio dobranymi argumentami, świadomie stosuje retoryczne środki wyrazu • reaguje z zachowaniem zasad kultury na zjawisko brutalności słownej, kłamstwa i manipulację • w rozprawce dobiera odpowiednie argumenty, w których odwołuje się do kontekstu literackiego, popiera je odpowiednimi przykładami • pisze wywiad, wykorzystując zdobytą z różnych źródeł wiedzę na temat podjęty w rozmowie • opisuje dzieło malarskie z odniesieniem do odpowiednich kontekstów; podejmuje próbę interpretacji tekstu kultury, np. obrazu, plakatu, grafiki • w tekstach własnych wykorzystuje różne formy wypowiedzi, w tym mowę zależną i niezależną w celu dynamizowania akcji i charakteryzowania bohatera • recytuje tekst poetycki, interpretacje głosowo z uwzględnieniem tematu • ocenia recytację własną, koleżanek i kolegów i przedstawia uzasadnienie swojej oceny 	<p>w logiczny wywód</p> <ul style="list-style-type: none"> • aktywnie uczestniczy w dyskusji, używając środków językowych wyrażających stosunek mówiącego do przedstawianych treści i nawiązując do wypowiedzi przedmówców, podejmuje próby prowadzenia dyskusji • charakteryzując postać fikcyjną, ocenia i wartościuje jej zachowania i postawy w odniesieniu do ogólnie przyjętych norm moralnych • analizuje uczucia własne i bohaterów literackich, • próbuje interpretować głosowo wygłaszany tekst, m.in. przez poprawne stosowanie pauz w tekście zawierającym przerzutnie, • krytycznie, rzeczowo omawia oraz ocenia recytację własną i kolegów • pisze wypowiedzi logiczne, spójne i przejrzyste pod względem kompozycyjnym i poprawne pod względem językowym, stylistycznym, ortograficznym oraz interpunkcyjnym • dobierając odpowiednie słownictwo, tworzy tekst wyrażający intencje nadawcy • posługuje się odpowiednimi argumentami i przykładami w celu uzasadnienia własnego zdania • posługując się bogatym słownictwem, redaguje różne formy wypowiedzi, m.in. opowiadanie z elementami dialogu i monologu, opisu, charakterystyki, zróżnicowane stylistycznie i funkcjonalnie opisy, recenzję i notatkę (różnorodne postaci) oraz pisma użytkowe • odwołując się do kontekstów, tworzy rozprawkę z tezą lub hipotezą 	<p>podany temat, w których przedstawia własne stanowisko, lub za pomocą popartych przykładami argumentów uwzględniających różne konteksty kulturowe dowodzi przyjętych racji</p> <ul style="list-style-type: none"> • aktywnie uczestniczy w dyskusji jako dyskutant lub przewodniczący, rzeczowo przedstawia swoje stanowisko i wnioski • interpretuje głosowo wygłaszany z pamięci lub czytany tekst, uwzględniając funkcję zastosowanych środków stylistycznych • oceniając pracę innych, przedstawia krytyczną, rzeczową refleksję wynikającą z wnikliwej analizy wykonanych zadań i erudycji polonistycznej • pisze wypowiedzi oryginalne pod względem sposobu ujęcia tematu, w tym rozprawkę z hipotezą; wykazuje się szczególną dbałością o poprawność językową, bezbłędną zapis, logiczną kompozycję • tworzy oryginalne notatki, posługując się bogatym słownictwem • redaguje dłuższe formy wypowiedzi • podejmuje próby własnej twórczości literackiej
<p>III Kształcenie językowe (gramatyka języka polskiego, komunikacja językowa i kultura języka,</p>	<ul style="list-style-type: none"> • wie czym jest błąd językowy, • ma podstawową wiedzę z zakresu gramatyki języka polskiego: – fonetyki (zna różnicę między 	<ul style="list-style-type: none"> • dostrzega błędy językowe i potrafi je skorygować • stosuje w tworzonych tekstach podstawową wiedzę językową w 	<ul style="list-style-type: none"> • umiejętnie stosuje wiedzę językową w zakresie: • dokonuje korekty tworzonych tekstu 	<ul style="list-style-type: none"> • wykorzystując wiedzę o języku, analizuje elementy językowe w tekstach kultury jako świadome kształtowanie warstwy stylistycznej, 	<ul style="list-style-type: none"> • wykorzystując wiedzę o języku, odczytuje sensy symboliczne i przenośne w tekstach kultury jako efekt świadomego kształtowania

<p>ortografia i interpunkcja)</p>	<p>głoską a literą; rozróżnia samogłoski i spółgłoski, głoski dźwięczne, bezdźwięczne, ustne, nosowe; wie, na czym polega zjawisko upodobnień pod względem dźwięczności i uproszczeń grup spółgłoskowych, utraty dźwięczności w wygłosie), dostrzega rozbieżności między mową a pismem – słowotwórstwa i słownictwa (wie, czym są wyraz podstawowy i pochodny, podstawa słowotwórcza, formant, rdzeń, rodzina wyrazów; rozumie różnicę między wyrazem pokrewnym a bliskoznacznym, dostrzega zróżnicowanie formantów pod względem ich funkcji, rozumie różnicę między realnym a słowotwórczym znaczeniem wyrazów, odróżnia typy wyrazów złożonych), zna typy skrótów i skrótowców i stosuje zasady interpunkcji w ich zapisie, świadomie wzbogaca zasób własnego słownictwa o przysłowia, powiedzenia, frazeologizmy itp., odróżnia synonimy od homonimów – fleksji (stosuje wiedzę o częściach mowy w poprawnym zapisie partykuły nie z różnymi częściami mowy, rozpoznaje imiesłow, zna zasady ich tworzenia i odmiany) – składni (wykorzystuje wiedzę o budowie wypowiedzenia pojedynczego i złożonego w przekształcaniu zdań pojedynczych na złożone i odwrotnie oraz wypowiedzeń z imiesłowowym równoważnikiem zdania na zdanie złożone i odwrotnie, dokonuje przekształceń z mowy zależnej na niezależną i odwrotnie</p>	<p>zakresie: – fonetyki (zna różnicę między głoską a literą; rozróżnia samogłoski i spółgłoski, głoski dźwięczne, bezdźwięczne, ustne, nosowe; wie, na czym polega zjawisko upodobnień pod względem dźwięczności i uproszczeń grup spółgłoskowych, utraty dźwięczności w wygłosie), dostrzega rozbieżności między mową a pismem – słowotwórstwa i słownictwa (wie, czym są wyraz podstawowy i pochodny, podstawa słowotwórcza, formant, rdzeń, rodzina wyrazów; rozumie różnicę między wyrazem pokrewnym a bliskoznacznym, dostrzega zróżnicowanie formantów pod względem ich funkcji, rozumie różnicę między realnym a słowotwórczym znaczeniem wyrazów, odróżnia typy wyrazów złożonych), zna typy skrótów i skrótowców i stosuje zasady interpunkcji w ich zapisie, świadomie wzbogaca zasób własnego słownictwa o przysłowia, powiedzenia, frazeologizmy itp., odróżnia synonimy od homonimów – fleksji (stosuje wiedzę o częściach mowy w poprawnym zapisie partykuły nie z różnymi częściami mowy, rozpoznaje imiesłow, zna zasady ich tworzenia i odmiany) – składni (wykorzystuje wiedzę o budowie wypowiedzenia pojedynczego i złożonego w przekształcaniu zdań pojedynczych na złożone i odwrotnie oraz wypowiedzeń z imiesłowowym równoważnikiem zdania na zdanie złożone i odwrotnie, dokonuje przekształceń z mowy zależnej na niezależną i odwrotnie</p>	<p>• analizuje elementy językowe w tekstach kultury (np . w reklamach, plakacie, w piosence) , wykorzystując wiedzę o języku w zakresie: – fonetyki (zna różnicę między głoską a literą; rozróżnia samogłoski i spółgłoski, głoski dźwięczne, bezdźwięczne, ustne, nosowe; wie, na czym polega zjawisko upodobnień pod względem dźwięczności i uproszczeń grup spółgłoskowych, utraty dźwięczności w wygłosie), dostrzega rozbieżności między mową a pismem – słowotwórstwa i słownictwa (wie, czym są wyraz podstawowy i pochodny, podstawa słowotwórcza, formant, rdzeń, rodzina wyrazów; rozumie różnicę między wyrazem pokrewnym a bliskoznacznym, dostrzega zróżnicowanie formantów pod względem ich funkcji, rozumie różnicę między realnym a słowotwórczym znaczeniem wyrazów, odróżnia typy wyrazów złożonych), zna typy skrótów i skrótowców i stosuje zasady interpunkcji w ich zapisie, świadomie wzbogaca zasób własnego słownictwa o przysłowia, powiedzenia, frazeologizmy itp., odróżnia synonimy od homonimów – fleksji (stosuje wiedzę o częściach mowy w poprawnym zapisie partykuły nie z różnymi częściami mowy, rozpoznaje imiesłow, zna zasady ich tworzenia i odmiany) – składni (wykorzystuje wiedzę o budowie wypowiedzenia pojedynczego i złożonego w przekształcaniu zdań pojedynczych na złożone i odwrotnie oraz wypowiedzeń z imiesłowowym równoważnikiem zdania na zdanie złożone i odwrotnie, dokonuje przekształceń z mowy zależnej na niezależną i odwrotnie</p>	<p>• świadomie stosuje wiedzę językową w zakresie treści materiałowych przewidzianych programem nauczania w zakresie fonetyki, fleksji składni, słownictwa.</p>	<p>warstwy stylistycznej wypowiedzi • samodzielnie poszerza wiedzę językową i wykorzystuje ją we własnych wypowiedziach.</p>
--	--	---	--	---	---

Ocenę niedostateczną otrzymuje uczeń, który nie spełnia wymagań na ocenę dopuszczającą.